

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

22 päivänä helmikuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Maksupalvelut sisämarkkinoilla – Direktiivi (EU) 2015/2366 – 4 artiklan 3 ja 5 alakohta – Maksupalvelu tai maksutapahtuma – Direktiivi 2009/110/EY – 2 artiklan 2 alakohta – Sähköisen rahan liikkeeseenlasku – Maksulaitoksen asiakkaiden varojen pitäminen kyseisen laitoksen hallussa ilman erityistä maksutoimeksiantoa – Luokittelu

Asiassa C-661/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Lietuvas vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuim) on esittänyt 19.10.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 20.10.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

”ABC Projektai” UAB, aiemmin ”Bruc Bond” UAB,

vastaa

Lietuvos bankas,

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit Z. Csehi (esittelevä tuomari), M. Ilešič, I. Jarukaitis ja D. Gratsias,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- ”ABC Projektai” UAB, aiemmin ”Bruc Bond” UAB, edustajinaan J. Jarusevičius, advokatas, ja P. Grendelis,
- Liettuan hallitus, asiamiehinaan V. Kazlauskaitė-Švenčionienė ja E. Kurelaitytė,
- Tšekin hallitus, asiamiehinaan J. Očková, M. Smolek ja J. Vlácil,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

- Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller ja A. Hoesch,
  - Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,
  - Euroopan komissio, asiamiehinään C. Auvret, S. L. Kaléda, A. Steiblyté ja H. Tserepa-Lacombe,
- kuultuaan julkisasiamiehen 5.10.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta 25.11.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 (EUVL 2015, L 337, s. 35) 4 artiklan 3 ja 5 alakohdan sekä sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta 16.9.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY (EUVL 2009, L 267, s. 7) 2 artiklan 2 alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat ABC Projektoi UAB, aiemmin Bruc Bond UAB, ja Lietuvos bankas (Liettuan keskuspankki) ja joka koskee ABC Projektoille aiemmin myönnetyn maksulaitoksen toimiluvan peruuttamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2009/110

- 3 Direktiivin 2009/110 johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”On tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön selkeä sähköisen rahan määritelmä, jotta se olisi teknisesti neutraali. Kyseisen määritelmän olisi katettava kaikki tilanteet, joissa maksupalveluntarjoaja laskee liikkeeseen etukäteen maksettua arvoa sen haltuun annettuja varoja vastaan, ja arvoa voidaan käyttää maksutarkoituksiin, koska kolmannet osapuolet hyväksyvät sen maksuna.”

- 4 Direktiivin 2009/110 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään sähköisen rahan liikkeeseen laskemisesta, jota varten jäsenvaltioiden on tunnustettava seuraavat sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoiden luokat:

- a) luottolaitokset, sellaisina kuin ne ovat määriteltynä [luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 14.6.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2006/48/EY [(EUVL 2006, L 177, s. 1)] 4 artiklan 1 kohdassa – –;

- b) sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset, sellaisina kuin ne ovat määriteltyinä tämän direktiivin 2 artiklan 1 [ala]kohdassa – –;
- c) postisiirtoa hoitavat laitokset – –;
- d) Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit – –;
- e) jäsenvaltiot tai niiden alueelliset tai paikalliset viranomaiset – –”

5 Direktiivin 2009/110 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) ’sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksella’ oikeushenkilöä, jolle on myönnetty II osaston nojalla sähköisen rahan liikkeeseen laskemiseen oikeuttava toimilupa;
- 2) ’sähköisellä rahalla’ sähköisesti tai magneettisesti tallennettua rahallista arvoa, joka ilmenee liikkeeseenlaskijaan kohdistuvana saatavana, joka on laskettu liikkeeseen vastaanotettuja varoja vastaan [maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2007/64/EY [(EUVL 2007, L 319, s. 1)] 4 artiklan 5 kohdassa määriteltyjä maksutapahtumia varten ja jonka muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskija itse ottaa vastaan;

– –”

6 Direktiivin 2009/110 10 artiklan, jonka otsikko on ”Sähköisen rahan liikkeeseenlaskun kieltäminen”, sanamuoto on seuraava:

”Rajoittamatta 18 artiklan soveltamista jäsenvaltioiden on kiellettävä sähköisen rahan liikkeeseenlasku luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka eivät ole sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoita.”

Direktiivi 2013/36/EU

7 Oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta 26.6.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EUVL 2013, L 176, s. 338) 9 artiklan, jonka otsikko on ”Muita henkilöitä tai yrityksiä kuin luottolaitoksia koskeva kieltäminen vastaanottaa yleisöltä talletuksia tai muita takaisin maksettavia varoja”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kiellettävä henkilöitä tai yrityksiä, jotka eivät ole luottolaitoksia, harjoittamasta liiketoimintaa, johon kuuluu talletusten tai muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottaminen yleisöltä.”

Direktiivi 2015/2366

- 8 Direktiivin 2015/2366 1 artiklan, jonka otsikko on ”Kohde”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltioiden on jaettava maksupalveluntarjoajat seuraaviin ryhmiin:

--

b) direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 1 [ala]kohdassa tarkoitetut sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitokset, mukaan lukien – mainitun direktiivin 8 artiklan ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti – niiden sivukonttorit, jos tällaiset sivukonttorit sijaitsevat [Euroopan] unionissa ja niiden päätoimipaikat sijaitsevat unionin ulkopuolella, siltä osin kuin näiden sivukonttoreiden maksupalvelut liittyvät sähköisen rahan liikkeeseen laskemiseen;

--

d) maksulaitokset;

--”

- 9 Direktiivin 2015/2366 4 artiklan, jonka otsikko on ”Määritelmät”, 3, 4, 5, 12 ja 23 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

--

3. ’maksupalvelulla’ mitä tahansa liitteessä I mainittua liiketoimintaa;

4. ’maksulaitoksella’ oikeushenkilöä, jolle on 11 artiklan mukaisesti myönnetty toimilupa maksupalvelujen tarjoamiseen ja toteuttamiseen kaikkialla unionissa;

5. ’maksutapahtumalla’ maksajan käynnistämää tai maksajan puolesta käynnistettyä toimenpidettä taikka maksunsaajan käynnistämää toimenpidettä, jossa on kyse varojen asettamisesta käytettäväksi, siirtämisestä tai nostamisesta maksajan ja maksunsaajan välisistä maksun perustana olevista velvoitteista riippumatta;

--

12. ’maksutilillä’ yhden tai useamman maksupalvelunkäyttäjän nimissä olevaa tiliä, jota käytetään maksutapahtumien toteuttamiseen;

--

23. ’suoraveloituksella’ maksupalvelua, jolla maksajan maksutiliä veloitetaan maksunsaajan aloitteesta käynnistettävällä maksutapahtumalla, joka perustuu maksajan joko maksunsaajalle tai maksunsaajan maksupalveluntarjoajalle taikka omalle maksupalveluntarjoajalleen antamaan hyväksymiseen”.

10 Kyseisen direktiivin 10 artiklan, jonka otsikko on ”Suojaamista koskevat vaatimukset”, sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltioiden tai toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava maksulaitosta, joka tarjoaa liitteessä I olevassa 1–6 kohdassa tarkoitettuja maksupalveluja, suojaamaan kaikki maksupalvelunkäyttäjiltä tai toisen maksupalveluntarjoajan välityksellä maksutapahtumien toteuttamista varten saadut varat jommallakummalla seuraavista tavoista:

a) varoja ei saa missään vaiheessa sekoittaa kenenkään muun luonnollisen henkilön tai minkään muun oikeushenkilön varoihin kuin niiden maksupalvelunkäyttäjien varoihin, joiden lukuun varoja säilytetään ja, jos ne ovat yhä maksulaitoksen hallussa eikä niitä ei ole vielä suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle varojen vastaanottamista seuraavan työpäivän päättymiseen mennessä, ne on talletettava luottolaitoksessa olevalle erilliselle tilille tai sijoitettava kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten määrittelemään turvalliseen, likvidiin ja vähäriskiseen varallisuuteen. Lisäksi varat on suojattava kansallisen lainsäädännön mukaisesti maksupalvelunkäyttäjien etua silmällä pitäen maksulaitoksen muiden velkojien saatavia vastaan, erityisesti maksukyvyttömyystapauksessa;

b) varojen on kuuluttava sellaisen vakuutuksen tai muun vastaavan vakuuden piiriin, jonka on antanut vakuutusyhtiö tai luottolaitos, joka ei kuulu maksulaitoksen kanssa samaan konserniin, ja jonka kattama määrä vastaa määrää, joka olisi vakuutuksen tai muun vastaavan vakuuden puuttuessa erotettu ja joka on maksettava, jos maksulaitos ei kykene täyttämään taloudellisia velvoitteitaan.

2. Jos maksulaitoksen on 1 kohdan nojalla suojattava varoja, ja jos noista varoista on käytettävä osa tuleviin maksutapahtumiin ja loppuosa muihin kuin maksupalveluihin, myös tähän tulevia maksutapahtumia varten tarkoitettuun osuuteen sovelletaan 1 kohdan vaatimuksia. Jos tämä osuus on muuttuva tai sitä ei tiedetä ennakolta, jäsenvaltioiden on annettava maksulaitoksille lupa soveltaa tätä kohtaa maksupalveluihin oletettavasti käytettävän suhteellisen edustavan osuuden pohjalta edellyttäen, että tällainen suhteellinen edustava osuus on kohtuudella arvioitavissa aiempaa tilannetta koskevien tietojen perusteella toimivaltaiset viranomaiset vakuuttavalla tavalla.”

11 Direktiivin 2015/2366 11 artiklan, jonka otsikko on ”Toimiluvan myöntäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vaadittava, että muut kuin 1 artiklan 1 kohdan a, b, c, e ja f alakohdassa tarkoitettut yritykset ja muut kuin sellaiset luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka kuuluvat soveltamatta jättämisen piiriin 32 tai 33 artiklan nojalla, ja jotka aikovat tarjota maksupalveluja, hankkivat toimiluvan maksulaitoksena toimimista varten ennen maksupalvelujen tarjoamisen aloittamista. – –”

12 Kyseisen direktiivin 18 artiklassa, jonka otsikko on ”Toiminta”, 1–5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Maksupalvelujen tarjoamisen ohella maksulaitoksilla on oikeus harjoittaa seuraavia toimintoja:

a) operatiivisten ja niihin läheisesti liittyvien oheispalvelujen tarjoaminen, kuten maksutapahtumien toteuttamisen takaaminen, valuutanvaihtopalvelut, säilytyspalvelut sekä tietojen tallentaminen ja käsittely;

- b) maksujärjestelmien käyttö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 35 artiklan soveltamista;
- c) muu liiketoiminta kuin maksupalvelujen tarjoaminen ottaen huomioon unionin ja kansallinen lainsäädäntö.
2. Jos maksulaitokset tarjoavat yhtä tai useampaa maksupalvelua, niillä voi olla vain yksinomaan maksutapahtumiin käytettäviä maksutilejä.
3. Varat, joita maksulaitokset vastaanottavat maksupalvelunkäyttäjiltä maksupalvelujen tarjoamista varten, eivät ole direktiivin 2013/36/EU 9 artiklassa tarkoitettuja talletuksia tai muita takaisin maksettavia varoja eivätkä direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä sähköistä rahaa.
4. Maksulaitokset voivat myöntää liitteessä I olevassa 4 tai 5 kohdassa tarkoitettuihin maksupalveluihin liittyvää luottoa ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) luotto on liitännäinen, ja se myönnetään yksinomaan maksutapahtuman toteuttamisen yhteydessä;
- b) sen estämättä, mitä luottokorttien avulla tarjottavaa luottoa koskevissa kansallisissa säännöissä määrätään, maksun yhteydessä myönnetty sekä 11 artiklan 9 kohdan ja 28 artiklan mukaisesti toteutettu luotto on maksettava takaisin lyhyessä ajassa, joka ei missään tapauksessa saa ylittää 12 kuukautta;
- c) tällaista luottoa ei saa myöntää varoista, jotka on vastaanotettu tai joita säilytetään maksutapahtuman toteuttamista varten;
- d) maksulaitoksella on oltava aina myönnettyjen luottojen kokonaismäärään nähden tarvittavat omat varat, jotka valvontaviranomainen on hyväksynyt.
5. Maksulaitokset eivät saa harjoittaa liiketoimintaa, johon kuuluu direktiivin 2013/36/EU 9 artiklassa tarkoitettu talletusten tai muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottaminen.”
- 13 Direktiivin 2015/2366 78 artiklan, jonka otsikko on ”Maksutoimeksiantojen vastaanotto”, sanamuoto on seuraava:
- ”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaanottoajankohdaksi katsotaan se, jona maksajan maksupalveluntarjoaja on vastaanottanut maksutoimeksiannon.
- Maksajan tiliä ei saa veloittaa ennen maksutoimeksiannon vastaanottamista. Jos vastaanottoajankohta ei ole maksajan maksupalveluntarjoajan työpäivä, maksutoimeksianto katsotaan vastaanotetuksi seuraavana työpäivänä. Maksupalveluntarjoaja voi vahvistaa lähelle työpäivän päättymistä takarajan, jonka jälkeen vastaanotetut maksutoimeksiannot katsotaan vastaanotetuiksi seuraavana työpäivänä.
2. Jos maksutoimeksiannon antanut maksupalvelunkäyttäjä ja maksupalveluntarjoaja sopivat, että maksutoimeksiannon toteuttaminen aloitetaan tietyssä päivänä tai tietyn ajan kuluttua taikka päivänä, jona maksaja on asettanut varat maksupalveluntarjoajan saataville, 83 artiklassa tarkoitettuna vastaanottoajankohtana pidetään sovittua päivää. Jos sovittu päivä ei ole

maksupalveluntarjoajan työpäivä, vastaanotettu maksutoimeksianto katsotaan vastaanotetuksi seuraavana työpäivänä.”

- 14 Kyseisen direktiivin 83 artiklan, jonka otsikko on ”Maksutilille suoritettavat maksutapahtumat”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on vaadittava maksajan maksupalveluntarjoajaa varmistamaan, että maksutapahtuman määrä hyvitetään 78 artiklassa tarkoitetun vastaanottoajankohdan jälkeen maksunsaajan maksupalveluntarjoajan tilille seuraavan työpäivän päättymiseen mennessä. Tätä määräaika voidaan pidentää yhdellä työpäivällä, jos maksutapahtuma on käynnistetty paperimuodossa.”

- 15 Mainitun direktiivin 87 artiklan, jonka otsikko on ”Arvopäivä ja varojen käytettävissä olo”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksunsaajan maksutilille panon arvopäivä on viimeistään työpäivä, jona maksutapahtuman määrä hyvitetään maksunsaajan maksupalveluntarjoajan tilille.”

- 16 Direktiivin 2015/2366 liitteessä I, jonka otsikko on ”Maksupalvelut (4 artiklan 3 [ala]kohdassa tarkoitetut)”, luetellaan maksupalveluina pidettävänä toimintoina:

”1. Palvelut, joiden avulla käteinen raha talletetaan maksutilille sekä kaikki maksutilin hoitamisen edellyttämät operaatiot.

2. Palvelut, joiden avulla käteinen raha nostetaan maksutililtä sekä kaikki maksutilin hoitamisen edellyttämät operaatiot.

3. Maksutapahtumien toteuttaminen, mukaan lukien varojen siirto käyttäjän maksupalveluntarjoajan tai jonkin muun maksupalveluntarjoajan ylläpitämälle maksutilille:

- a) suoraveloitusten toteuttaminen, mukaan lukien kertaluonteiset suoraveloitukset,
- b) maksutapahtumien toteuttaminen maksukortilla tai vastaavalla maksuvälineellä tai laitteella,
- c) tilisiirtojen toteuttaminen, mukaan lukien toistuvaissuoritukset.

4. Maksutapahtumien toteuttaminen, kun varojen katteena on maksupalvelunkäyttäjän luottosopimus:

- a) suoraveloitusten toteuttaminen, mukaan lukien kertaluonteiset suoraveloitukset,
- b) maksutapahtumien toteuttaminen maksukortilla tai vastaavalla maksuvälineellä tai laitteella,
- c) tilisiirtojen toteuttaminen, mukaan lukien toistuvaissuoritukset.

5. Maksuvälineiden liikkeeseenlasku ja/tai maksutapahtumien vastaanottaminen.

6. Rahansiirrot.

7. Maksutoimeksiantopalvelut.

8. Tilitietopalvelut.”

Liettuan oikeus

- 17 Direktiivi 2015/2366 on saatettu osaksi Liettuan lainsäädäntöä maksuista annetulla Liettuan tasavallan lailla (Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas), sellaisena kuin se on muutettuna 17.4.2018 annetulla lailla nro XIII-1092 (TAR, 2018, nro 2018-6727), ja maksulaitoksista annetulla Liettuan tasavallan lailla (Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas), sellaisena kuin se on muutettuna 17.4.2018 annetulla lailla nro XI-549 (TAR, 2018, nro 2018-6729).
- 18 Maksuista annetun lain 46 §:n 1 momentissa säädetään, että maksajan maksupalveluntarjoajan on varmistettava, että Liettuassa toteutetun ja toiseen jäsenvaltioon tarkoitettun euromääräisen maksutapahtuman määrä tilitetään maksunsaajan maksupalveluntarjoajan tilille viimeistään seuraavan työpäivän päättymiseen mennessä, kyseisen pykälän 3 momentissa säädettyä tapausta lukuun ottamatta. Tätä määräaikaa voidaan pidentää yhdellä työpäivällä, kun maksutapahtuma on käynnistetty paperimuodossa.
- 19 Direktiivi 2009/110 on saatettu osaksi Liettuan lainsäädäntöä sähköisestä rahasta ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksista annetulla Liettuan tasavallan lailla (Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas), jonka 1.8.2018 alkaen voimassa ollut versio sovelletaan pääasiassa (TAR, 2018, nro 2018-6730).
- 20 Lain 5 §:ssä kielletään sähköisen rahan liikkeeseenlasku luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka eivät ole sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoita.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 21 Liettuan keskuspankki antoi 13.10.2016 ABC Projektaille, joka on Bruc Bondin oikeudellinen seuraaja, luvan maksupalvelujen tarjoamiseen.
- 22 Sillä oli siten lupa seuraavien maksupalvelujen tarjoamiseen: maksutapahtumat, mukaan lukien varainsiirrot, jotka tehdään käyttäjän maksupalveluntarjoajan tai jonkin muun maksupalveluntarjoajan ylläpitämän maksutilin kautta; suoraveloitusten toteuttaminen, mukaan lukien kertaluonteiset suoraveloitukset; maksutapahtumien toteuttaminen maksukortilla tai vastaavalla maksuvälineellä tai laitteella ja/tai tilisiirtojen toteuttaminen, mukaan lukien toistuvaissuoritukset ja rahansiirrot.
- 23 Liettuan keskuspankki peruutti 16.4.2020 kyseisen toimiluvan vedoten kymmeneen perusteeseen, joista nyt esillä olevassa ennakkoratkaisupyynnössä merkityksellinen on vain yksi eli se, jonka mukaan ABC Projektoi oli laskenut liikkeeseen sähköistä rahaa olematta tällaisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos rikkoen näin sähköisestä rahasta ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksista annetun Liettuan tasavallan lain, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 5 §:ää.
- 24 Liettuan keskuspankin mukaan ABC Projektoi oli säilyttänyt asiakkaiden varoja pidempään kuin maksutapahtumien toteuttamiseksi oli tarpeen. Liettuan keskuspankin mukaan se, että ABC Projektoin asiakkaiden tileille maksettiin asiakkaiden hyväksi varoja ilman erityistä maksun tarkoitusta ja että niitä säilytettiin useita päiviä tai joissakin tilanteissa useita kuukausia, oli sähköisen rahan liikkeeseenlaskua.

- 25 Lietuan keskuspankki tukeutui tältä osin Lietuan keskuspankin valvontaelimen kantaan maksutileillä pidettävistä varoista (Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicija dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų), sellaisena kuin se on hyväksyttyä 29.2.2016 tehdyllä Lietuan keskuspankin valvontaelimen johtajan päätöksellä nro 241-53 (Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2016 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. 241-53). Tästä kannasta, joka Lietuan keskuspankin mukaan hyväksyttiin yhteistyössä Euroopan komission kanssa, ilmenee, että maksulaitos voi ottaa vastaan varoja siinä avatulle maksutilille vain yhdessä maksutoimeksiannon kanssa, joka on toteutettava maksuista annetussa laissa säädetyissä määräajoissa, ja että maksulaitoksen on toteutettava riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kolmansilta osapuolilta maksulaitoksen asiakkaan maksutilille vastaanotettuja varoja ei pidetä hallussa pidempään kuin on tarpeen maksujen tekemiseksi. Jos nämä vaatimukset eivät täyty, maksulaitoksen tileillä olevia varoja on pidettävä talletuksina tai muina takaisin maksettavina varoina tai sähköisenä rahana.
- 26 ABC Projektai riitautti Vilniaus apygardos administracinis teismasissa (Vilnan alueellinen tuomioistuin, Liettu) päätöksen sen maksulaitoksen toimiluvan peruuttamisesta. Koska kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen, ABC Projektai valitti ensimmäisessä oikeusasteessa annetusta tuomiosta Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasiin (Liettuan ylin hallintotuomioistuin), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.
- 27 ABC Projektain mukaan ensimmäisen asteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen sähköisen rahan liikkeeseenlaskua koskevien edellytysten tulkinnessa, minkä johdosta kyseinen tuomioistuin ei noudattanut 16.1.2019 annetusta tuomiosta Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25) ilmeneviä ohjeita. ABC Projektain mukaan kyseisestä tuomiosta ilmenee, että kun maksupalvelua ei tarjoa sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos eikä tarjotun palvelun tarkoituksena ole sähköisten palvelujen nimellisarvon liikkeeseenlasku tai lunastaminen, kyseistä maksupalvelua ei ole katsottava sähköisen rahan liikkeeseenlaskuun liittyväksi toiminnoksi.
- 28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että mainitun tuomion 29 kohdasta ilmenee, että sähköisen rahan liikkeeseenlasku ei ole spontaani toiminto vaan sen tarkoituksena on päinvastoin sähköisen rahan nimellisarvon lunastamisen mahdollistaminen. Kyseisen tuomioistuimen mukaan ABC Projektain tavoitteena nyt käsiteltävässä asiassa ei ollut sähköisen rahan liikkeeseen laskeminen. Koska tietyt asiakkaat eivät kuitenkaan olleet ilmoittaneet maksujen, jotka ne halusivat suorittaa, käyttötarkoitusta, ABC Projektai säilytti maksujen suorittamiseen tarvittavia varoja hallussaan pidempään kuin maksutapahtumien toteuttamiseen nähden oli tarpeen ja palautti varat asiakkaille vasta tietyn ajan kuluttua.
- 29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa unionin tuomioistuimen ottaneen edellä mainitussa tuomiossa kantaa siihen, onko sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitoksen tarjoamia maksupalveluita pidettävä sähköisen rahan liikkeeseenlaskuun liittyvinä palveluina, tarkastelematta kuitenkaan maksulaitosten ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten toiminnan välistä rajanvetoa.

30 Tässä tilanteessa Lietuvos vyriausysis administracinis teismas päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa, jos maksulaitos ottaa vastaan varoja saamatta erityistä toimeksiantoa siirtää ne samana tai seuraavana pankkipäivänä ja jos varat pysyvät maksulaitoksen tilillä, joka on tarkoitettu maksutoimeksiantojen tekemiseen, lainsäädännössä maksupalvelun toteutukselle säädettyjä määräaikoja pitempään, onko maksulaitoksen toimia pidettävä

a) osana maksulaitoksen suorittamaa maksupalvelua tai maksutapahtumaa, sellaisina kuin ne määritellään direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 ja 5 alakohdassa, vai

b) sähköisen rahan liikkeeseen laskemisena, sellaisena kuin se määritellään direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohtaa ja direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että maksulaitoksen toiminta, joka käsittää maksupalvelunkäyttäjän varojen vastaanottamisen ilman välitöntä maksutoimeksiantoa siten, että varat jäävät kyseisen maksulaitoksen hallinnoimalle direktiivin 2015/2366 4 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettulle maksutilille, on luokiteltava direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetuksi kyseisen maksulaitoksen tarjoamaksi maksupalveluksi, vai onko tätä toimintaa pidettävä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseenlaskuna.

32 Direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohdan mukaan maksupalvelulla tarkoitetaan mitä tahansa kyseisen direktiivin liitteessä I mainittua liiketoimintaa. Mainitun liitteen mukaan nämä palvelut kattavat muun muassa palvelut, joiden avulla käteinen raha talletetaan maksutilille ja nostetaan sieltä sekä kaikki maksutilin hoitamisen edellyttämät operaatiot, maksutapahtumien toteuttamisen, silloinkin kun varojen katteena on maksupalvelunkäyttäjän luottosopimus, ja erityisesti suoraveloitusten toteuttamisen, mukaan lukien kertaluonteiset suoraveloitukset, maksutapahtumien toteuttamisen maksukortilla tai vastaavalla maksuvälineellä tai laitteella sekä tilisiirtojen toteuttamisen, mukaan lukien toistuvaissuoritukset.

33 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 5 alakohdan mukaan maksutapahtumalla tarkoitetaan maksajan käynnistämää tai maksajan puolesta käynnistettyä toimenpidettä taikka maksunsaajan käynnistämää toimenpidettä, jossa on kyse varojen asettamisesta käytettäväksi, siirtämisestä tai nostamisesta maksajan ja maksunsaajan välisistä maksun perustana olevista velvoitteista riippumatta.

34 Tästä seuraa, että kun maksupalvelunkäyttäjä asettaa varoja maksulaitoksen saataville ja kun kyseiset varat hyvitetään käyttäjän nimissä kyseisen laitoksen hallinnoimalla maksutilille, nämä tapahtumat on lähtökohtaisesti katsottava tapahtumiksi, jotka liittyvät direktiivin 2015/2366 4 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettun maksutilin hoitamiseen, ja näin ollen kyseisen direktiivin 4 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettun maksupalvelun osiksi.

- 35 Kyseiset tapahtumat eivät voi menettää edellä mainittua luokitusta pelkästään sillä perusteella, että mainitulle maksutilille maksettuihin varoihin ei liity toimeksiantoa maksaa varoja samana päivänä tai seuraavana työpäivänä.
- 36 On totta, että direktiivissä 2015/2366 asetetaan maksupalveluntarjoajille erinäisiä velvollisuuksia muun muassa maksutoimeksiantojen toteuttamista koskevan määräajan ja käytettävien viiteajankohtien osalta. Erityisesti direktiivin 2015/2366 83 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on vaadittava maksajan maksupalveluntarjoajaa varmistamaan, että maksutoimeksiannon vastaanottamisen – joka tapahtuu kyseisen direktiivin 78 artiklassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti – jälkeen maksutapahtuman määrä hyvitetään maksunsaajan maksupalveluntarjoajan tilille viimeistään seuraavan työpäivän päättymiseen mennessä, ja tätä määräaika voidaan pidentää yhdellä työpäivällä, jos maksutapahtuma on käynnistetty paperimuodossa. Direktiivin 2015/2366 87 artiklan 1 kohdan mukaan arvopäivän, jona maksutapahtuman määrä hyvitetään maksunsaajan tilille, on oltava viimeistään työpäivä, jona maksutapahtuman määrä hyvitetään maksunsaajan maksupalveluntarjoajan tilille.
- 37 Missään kyseisen direktiivin säännöksessä ei sitä vastoin suljeta pois sitä, että varat hyvitetäisiin maksutilille etukäteen tulevien maksutoimeksiantojen toteuttamiseksi, vielä erittelemättömät maksutoimeksiannot mukaan lukien, eikä aseteta mitään määräaika, jonka kuluessa tällaiselle tilille hyvitetty määrä on käytettävä maksutapahtuman toteuttamiseen.
- 38 Direktiivi 2015/2366 koskee päinvastoin maksupalvelutilanteita, joissa palvelun asianmukainen toteutus edellyttää, että varat hyvitetään etukäteen maksutilille ilman maksutoimeksiantoa, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa pääasiallisesti todennut.
- 39 On nimittäin niin, että mainitun direktiivin 4 artiklan 23 alakohdassa säädetään nimenomaisesti maksutililtä toteutettavien suoraveloitusten, jotka maksunsaaja käynnistää maksajan maksunsaajalle antaman hyväksynnän nojalla, toteuttamisesta. Tällaisen maksutapahtuman asianmukainen toteutus edellyttää, että kyseisen tapahtuman kannalta tarvittavat varat ovat etukäteen käytettävissä maksajan maksutilillä.
- 40 Lisäksi direktiivin 2015/2366 10 artiklan 1 kohdassa asetetaan maksulaitoksille velvollisuus suojata kaikki maksupalvelunkäyttäjiltä tai toisen maksupalveluntarjoajan välityksellä maksutapahtumien toteuttamista varten saadut varat siten kuin kyseisen säännöksen a ja b alakohdassa säädetään. Kyseisen direktiivin 10 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetty suojia koskee nimenomaisesti tilannetta, jossa kyseiset varat ovat yhä maksulaitoksen hallussa varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä eikä niitä ole vielä suoritettu maksunsaajalle tai siirretty toiselle maksupalveluntarjoajalle.
- 41 Myös direktiivin 2015/2366 10 artiklan 2 kohta tukee tällaista tulkintaa. On nimittäin niin, että kyseinen säännös koskee nimenomaisesti sellaista tilannetta, jossa osa käyttäjän varoista on käytettävä tuleviin maksutapahtumiin, myös silloin, kun tällaisten varojen määrä on muuttuva tai määrää ei tiedetä ennakolta.
- 42 Lisäksi sitä, että kyseisen direktiivin 18 artiklan 4 kohdassa sallitaan tietyin edellytyksin se, että maksulaitokset myöntävät liitännäisiä luottoja, olisi vaikeaa sovittaa yhteen sellaisen tiukan velvollisuuden kanssa, jonka mukaan jokaisen maksutoimeksiannon yhteydessä olisi siirrettävä vastaavat summat sille tilille, jolta kyseinen maksutoimeksianto toteutetaan.

- 43 On kuitenkin todettava, että varojen siirtäminen maksutilille on aina tehtävä maksutoimeksiantojen toteuttamiseksi, olivatpa nämä toimeksiannot jo eriteltyjä tai ei. Direktiivin 2015/2366 18 artiklan 2 kohdan nojalla on niin, että jos maksulaitokset tarjoavat yhtä tai useampaa maksupalvelua, niillä voi olla vain yksinomaan maksutapahtumiin käytettäviä maksutilejä.
- 44 Lisäksi kyseisen direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaan varat, joita maksulaitokset vastaanottavat maksupalvelunkäyttäjiltä maksupalvelujen tarjoamista varten, eivät ole direktiivin 2013/36 9 artiklassa tarkoitettuja talletuksia tai muita takaisin maksettavia varoja eivätkä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyä sähköistä rahaa. Mainitun direktiivin 18 artiklan 5 kohdassa säädetään samoin, että maksulaitokset eivät saa harjoittaa liiketoimintaa, johon kuuluu direktiivin tällaisten talletusten tai muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottaminen.
- 45 Tästä seuraa, että tilejä, joille kyseiset varat tilitetään, on direktiivin 2015/2366 4 artiklan 12 alakohdan mukaisesti käytettävä yksinomaan maksutapahtumien toteuttamiseen, jotta vältetään se, että varojen vastaanottamista luonnehdittaisiin talletusten tai muiden takaisin maksettavien varojen vastaanottamiseksi.
- 46 Pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten tapahtumien mahdollisesta uudelleenluokittelusta direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetuksi sähköisen rahan liikkeeseenlaskuksi – mitä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuim on ehdottanut ja Liettuan hallitus tukenut – on aluksi muistutettava, että tässä säännöksessä tarkoitettu sähköisen rahan käsite on määritelty niin, että sillä tarkoitetaan sähköisesti tai magneettisesti tallennettua rahallista arvoa, joka ilmenee liikkeeseenlaskijaan kohdistuvana saatavana ja joka on laskettu liikkeeseen vastaanotettuja varoja vastaan maksutapahtumia varten sekä jonka muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskija itse hyväksyy. Lisäksi maksulaitokset eivät saa laskea sähköistä rahaa liikkeeseen, kun otetaan huomioon tämän direktiivin 10 artiklassa tältä osin ilmaistu yleinen kieltö.
- 47 Vaikka maksutilille tehty kirjaus on myös rahallisena arvona ilmaistu saatava, joka maksupalvelunkäyttäjällä on kyseistä maksulaitosta kohtaan, ja kirjaus on tehty vastaanotettuja varoja vastaan, tästä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan määritelmästä voidaan kuitenkin päätellä, että sähköisen rahan liikkeeseenlasku eroaa pelkästä maksutilille tehdystä kirjauksesta muun muassa siten, että raha on ”tallennettava” sähköisesti ennen sen käyttämistä tällaiseen maksuun, mikä merkitsee sitä, että raha on laskettu liikkeeseen etukäteen eli muunnettu siirretyistä varoista erilliseksi rahamääräiseksi omaisuudeksi ja että muu luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö kuin sähköisen rahan liikkeeseenlaskija hyväksyy sen käytön maksuvälineenä.
- 48 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 66–69 kohdassa, toiminnan kuuluminen kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna ”sähköisen rahan” liikkeeseenlaskun käsitteen alaan edellyttää vähintäänkin sitä, että käyttäjän ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijan välillä on sopimus, jonka mukaan nämä osapuolet sopivat nimenomaisesti, että kyseinen liikkeeseenlaskija laskee liikkeeseen erillisen rahamääräisen omaisuuden, joka vastaa käyttäjän siirtämien varojen rahallista arvoa. Varojen siirtäminen maksutilille ja varojen säilyttäminen maksutilillä määräämättä välittömästi maksutapahtumien suorittamisesta kyseisten varojen arvosta ei kuitenkaan merkitse sitä, että käyttäjä antaisi nimenomaisesti tai hiljaisesti suostumuksensa sähköisen rahan liikkeeseenlaskuun.

- 49 Asiakirja-aineistossa olevista tiedoista ei käy ilmi, että ABC Projektoi olisi muuntanut osan varoista sähköisesti tai magneettisesti tallennetuksi rahaksi, jota olisi voitu käyttää rahan vapaaehtoisesti hyväksyvien asiakkaiden verkostossa. Kaikki vaikuttaa viittaavan päinvastoin siihen, että kyseessä ovat olleet maksutileille talletetut varat, joita voitiin käyttää ainoastaan kyseessä olevien käyttäjien maksutoimeksiantojen toteuttamiseen.
- 50 Lisäksi on huomattava, että 16.1.2019 annettu tuomio Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25), johon viitataan ennakkoratkaisupyynnössä, ei ole suoraan merkityksellinen tässä asiayhteydessä. On nimittäin niin, että kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa pääasian kantaja oli sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos ja että pääasian riita koski sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten omien varojen laskentaa koskevien sääntöjä. Nyt käsiteltävässä asiassa pääasian kantaja ei kuitenkaan ole tällainen liikkeeseenlaskijalaitos eikä sillä vaikuta koskaan olleen aikomusta laskea sähköistä rahaa liikkeeseen.
- 51 Joka tapauksessa on niin, että vaikka oletettaisiin, että ABC Projektoi olisi laiminlyönyt tiettyjä siihen maksutoimeksiantojen toteuttamisen yhteydessä sovellettavia lakisääteisiä vaatimuksia tai että se olisi rikkonut maksutilien hoitamiseen sovellettavia sopimusmääräyksiä pääasiassa, kyseisen palveluntarjoajan toteuttamia tapahtumia ei tämän johdosta ole ilman muuta pidettävä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseen laskemisena. Vaikka on niin – ellei tapahtumien uudelleenluokittelusta tämän tuomion 44 ja 47 kohdassa mainittujen syiden johdosta muuta johdu –, että maksupalveluntarjoajan lakisääteisten tai sopimusperusteisten vaatimusten laiminlyömisestä voi tosin syntyä korvausvastuu, tällaiset laiminlyönnit eivät kuitenkaan sellaisenaan voi johtaa siihen, että kyseessä oleva tapahtuma jäisi direktiivin 2015/2366 soveltamisalan ulkopuolelle.
- 52 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohtaa ja direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että maksulaitoksen toiminta, joka käsittää maksupalvelunkäyttäjän varojen vastaanottamisen ilman välitöntä maksutoimeksiantoa siten, että varat jäävät kyseisen maksulaitoksen hallinnoimalle direktiivin 2015/2366 4 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettulle maksutilille, on luokiteltava direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohtassa tarkoitetuksi kyseisen maksulaitoksen tarjoamaksi maksupalveluksi eikä sitä ole pidettävä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohtassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseenlaskuna.

Oikeudenkäyntikulut

- 53 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta 25.11.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 3 alakohtaa ja sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta,

direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta 16.9.2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY 2 artiklan 2 alakohtaa

on tulkittava siten, että

maksulaitoksen toiminta, joka käsittää maksupalvelunkäyttäjän varojen vastaanottamisen ilman välitöntä maksutoimeksiantoa siten, että varat jäävät kyseisen maksulaitoksen hallinnoimalle direktiivin 2015/2366 4 artiklan 12 alakohdassa tarkoitettulle maksutilille, on luokiteltava direktiivin 2015/2366 4 artiklan 3 alakohdassa tarkoitetuksi kyseisen maksulaitoksen tarjoamaksi maksupalveluksi eikä sitä ole pidettävä direktiivin 2009/110 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuna sähköisen rahan liikkeeseenlaskuna.

Allekirjoitukset